

Dosarul nr. 2ra-545/23
2-22117725-01-2ra-06042023

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud: A.Mocanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, A.Bostan, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Daraban Anastasia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Daraban Anastasia împotriva lui Bodi Ion, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială Tineret și Protecție a Familiei r-nul Anenii Noi și Direcția Asistență Socială Tineret și Protecție a Familiei r-nul Edineț cu privire la decăderea din drepturile părintești și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Daraban Anastasia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie și a fost menținută hotărârea din 19 decembrie 2022 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 10 august 2022, Daraban Anastasia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bodi Ion cu privire la decăderea din drepturile părintești și încasarea cheltuielilor de judecată. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că, la 01 martie 2017 căsătoria între ea și Alexandru Pîslaru a fost desfăcută de către Judecătoria Hîncești, cu încasarea pensiei alimentare de la pârât în valoare de 900 lei pe lună.

În motivarea cererii, reclamanta Daraban Anastasia a indicat că, în urma relațiilor de concubinaj, la 06 iulie 2020 s-a născut fiul lor xxxxx, care la moment se află la educația și întreținerea mamei Daraban Anastasia, fapt ce este confirmat prin certificatul nr. 2500 din 03.12.2021, eliberat din Primăria or. Cupcini, r-nul Edineț.

Reclamanta a menționat că din cauza incompatibilității caracterelor și viziunilor contrarii asupra modului și principiilor de conviețuire, relațiile dintre ei s-au răcit, devenind clar că devenise persoane cu caracter diferit, neavând interese comune, fiind lipsa de sprijin reciproc moral și material, valori care trebuie să stea la baza unei familii, existând indiferența unul față de altul, concluzionând că viața în comun în viitor nu va fi una de succes.

Prin hotărârea din 11 mai 2021 Judecătoria Edineț, s-a dispus: încasarea de la Bodi Ion în beneficiul lui Daraban Anastasia pensia pentru întreținerea copilului minor- fiului xxxxx, în mărime bănească fixă de 808 (opt sute opt) lei, lunar, începând

cu data de 15 martie 2021 și până la atingerea majoratului copilului minor, încasarea de la Bodi Ion în beneficiul lui Daraban Anastasia pensia pentru întreținerea acesteia, în mărime bănească fixă 500 (cinci sute) lei, lunar, începând cu data de 15 martie 2021 și până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului minor xxxxx, încasarea de la Bodi Ion în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 471 (patru sute șaptezeci și unu) lei, iar hotărârea cu privire la încasarea pensiei de întreținere a supune executării imediat.

Reclamanta susține că din 2020 și până în prezent, minorul este la întreținerea și educarea exclusivă a mamei și că tatăl Bodi Ion nu participă la educația și întreținerea copilului și are o atitudine neglijentă față de copilul lor comun, nu este interesat de soarta copilului și de starea de sănătate acestuia, prin ce încalcă grav obligațiile sale părintești.

Reclamanta a mai adăugat că, copilul lor minor a încercat de multiple ori de a face legătura cu tatăl său Bodi Ion, dar au eșuat, pârâtul manifestând o nedorință totală de a discuta cu copilul său, astfel în urma tuturor circumstanțelor i-a creat copilului stare de stres, neliniște și tulburări emoționale, fapt ce consideră că aduce atingere dezvoltării și stării psihologice a copilului. În perioada procesului de divorț, copilul se afla la o vîrstă foarte fragedă, pîrîtul nu a manifestat dorința de a păstra careva legături cu copilul, respectiv din acea perioadă nu a mai manifestat un comportament demn de un părinte, nu a dat interes de soarta copilului și nici de starea de sănătate a copilului.

Astfel, de cîte ori a fost necesară intervenția tatălui pentru perfectarea actelor necesare, pîrîtul a refuzat orice acord necesar, acțiune ce a împiedicat reclamanta în perfectarea actelor, sau chiar pentru a obține o altă cetățenie, pentru a beneficia de o bursă în străinătate, cît și pentru continuarea studiilor, în acest sens abuzând de drepturile sale părintești.

Pârâtul din anul 2020, a rupt legătura odată ce s-a născut copilul său minor, nu a solicitat perfectarea unui grafic de întrevederi cu copilul, nu s-a interesat de starea de sănătate a copilului, astfel fiind ignorat total copilul, care este rămas în grija exclusivă a mamei. Pârâtul în calitate de părinte și reprezentant legal, în mod intenționat și cu rea-credință abuzează de drepturile părintești față de copilul său minor xxxxx, avînd o atitudine total neglijentă și imorală în vederea drepturilor și intereselor legitime ale copiilor săi, și anume dreptul la libera circulație, dreptul copilului de a-și obține, redobîndi cetățenia ascendenților săi pe linia de rudenie, toate fiind în detrimentul interesului superior al copilului.

De întreținerea și educația copiilor are grija doar mama Daraban Anastasia, iar tatăl copilului minor Bodi Ion, se eschivează de la plata lunară a pensiei de întreținere a minorului, deși prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Central) din data de 11.05.2021, s-a încasat de la Bodi Ion în beneficiul lui Daraban Anastasia, pentru întreținerea minorului xxxxx, în mărime bănească fixă de 808 (opt sute opt) lei lunar, începând cu data de 15 martie 2021, până la atingerea majoratului minorului și suma de 500 (cinci sute) lei, lunar în beneficiul mamei, începând cu 15 martie 2021 și până la atingerea copilului, minorului xxxxx, a vârstei de 3 (trei) ani.

Prin urmare în perioada de 15.03.2021-07.06.2022, datoria la achitarea pensiei este suma totală de 11 904, 46 lei, care este confirmată prin încheierea cu nr. 036p/a-14/2022 din 07.06.2022 eliberată de executorul judecătoresc Mațarin Anatolie.

Reclamanta solicită decăderea din drepturile părintești a lui Bodi Ion Valentin a.n.xxxxx, domiciliat pe str. xxxxx, față de copilul minor xxxxx Ion, a.n. xxxxx,

încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 (cinci mii) lei, precum și taxa de stat în sumă de 100 (una sută) lei și alte cheltuieli ce vor interveni în legătură cu soluționarea litigiului.

Prin hotărârea din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central), cererea de chemare în judecată înaintată de către Daraban Anastasia împotriva lui Bodi Ion, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială Tineret și Protecție a Familiei r. Anenii Noi și Direcția Asistență Socială Tineret și Protecție a Familiei r. Edineț cu privire la decăderea din drepturile părintești și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La 27 decembrie 2022, avocatul Odobescu Ghenadie în interesele Anastasiei Daraban a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central), solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată să fie admisă.

Prin decizia din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele Anastasiei Daraban și a fost menținută hotărârea din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, fiind adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces, a determinat corect raportul juridic dedus judecării, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele.

La fel instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a remarcat că din probele anexate la dosar faptul existenței unei restanțe din partea unui părinte la plata pensiei de întreținere, nu confirmă în mod exclusiv cazul eschivării de la executarea obligațiilor părintești, căci la caz, restanța în cauză s-a creat din imposibilitatea temporară de plată a debitorului Bodi Ion, cauzată de privarea sa de libertate, întrucât acesta execută pedeapsa închisorii de trei ani stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-385/18 din 23 august 2021 pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192/1 alin. (2) lit. a) CP (f.d. 33-43).

Mai mult, că potrivit avizului eliberat de DASPF Edineț, s-a indicat că, nu cunoaște care sunt motivele neachitării pensiei de întreținere de către tatăl copilului, iar reprezentantul DASPF Anenii Noi, Antoci Andrei, a declarat că, la moment este inoportună decăderea intimatului Bodi Ion din drepturile părintești față de copilul său minor xxxxx, întrucât acesta execută o pedeapsă sub formă de închisoare în penitenciar de tip semiînchis și nu are posibilitatea să achite pensia de întreținere a copilului minor.

Astfel, instanța de apel a constat că o eventuală hotărâre cu privire la decăderea din drepturile părintești a lui Bodi Ion față de copilul lor minor xxxxx, ar afecta grav interesele acestuia, or concluzia ar deveni una pripită, în măsura în care, tatăl copilului minor, nu a fost niciodată prentîmpinat sau amendat după cum prevede art. 63 Codul Contravențional (Neîndeplinirea obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului). Iar, argumentul despre faptul imposibilității perfectării cărorva acte, refuzul intimatului la perfectarea acordurilor necesare pentru obținerea sau redobândirea unei alte cetățenii, nu constituie temei de decădere din drepturile părintești, or, legislația națională nu pune careva limitări la perfectarea actelor de identitate pentru copiii

minori, precum și nu condiționează plecarea peste hotarele țării cu existența acordului celuilalt părinte, cu excepția cazului schimbării domiciliului peste hotarele țării, însă aceste fapt nu au fost invocate, precum și afirmațiile menționate nu au fost probat nici într-un mod, purtând un caracter pur declarativ.

Totodată, instanța de apel a afirmat că instanța de fond corect a reținut că alegațiile reprezentantului apelantei formulate în cererea de chemare în judecată, precum că faptele intimatului Bodiou Ion întrunesc inclusiv și prevederile art. 67 lit. b), c), e), g) și h) Codul familiei și necesită a fi decăzut de drepturile părintești, sunt nefondate, or, dispozițiile art. 67 din Codul familiei, nu pot fi aplicate în mod automat, ci numai în urma unei examinări multi-aspectuale și complexe, pentru a stabili: dacă au fost săvârșite abateri grave de către părinte, în privința persoanei copilului și dacă este în interesul superior al copilului, aplicarea unei astfel de măsuri.

La data de 16 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Daraban Anastasia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a luat în considerare toate circumstanțele importante, a aplicat eronat analogia legii fără a fi analizate toate probele la caz.

A menționat că motivul instanței care a stat de baza respingerii acțiunii a fost faptul că pârâtul execută pedeapsa închisorii în penitenciar și nu are posibilitate să se ocupe de educația și întreținerea copilului minor. Or, de întreținerea copilului pe parcursul a 6 ani se ocupă doar recurenta, de soarta copilului nu se mai interesează, nu participă în nici un mod la educația și creșterea copilului, iar Bodiou Ion întrunește condițiile prevăzute de art. 67 lit. a) Codul familiei și urmează a fi decăzut din drepturile părintești.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 23 februarie 2023.

La 07 martie 2023, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa poștală a recurteii, Daraban Anastasia și a avocatului acesteia Ghenadie Odobescu, , dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc (f.d. 139).

Astfel, recursul, declarat la data de 16 martie 2023, este în termen.

La 10 aprilie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 153).

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Daraban Anastasia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Daraban Anastasia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Daraban Anastasia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Daraban Anastasia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Daraban Anastasia, reprezentată de avocatul Odobescu Ghenadie, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi